

Mitä on asiakaslähtöisyys ammattillisessa koulutuksessa

Näkökulmia asiakaslähtöisyyteen ja sen kehittämiseen

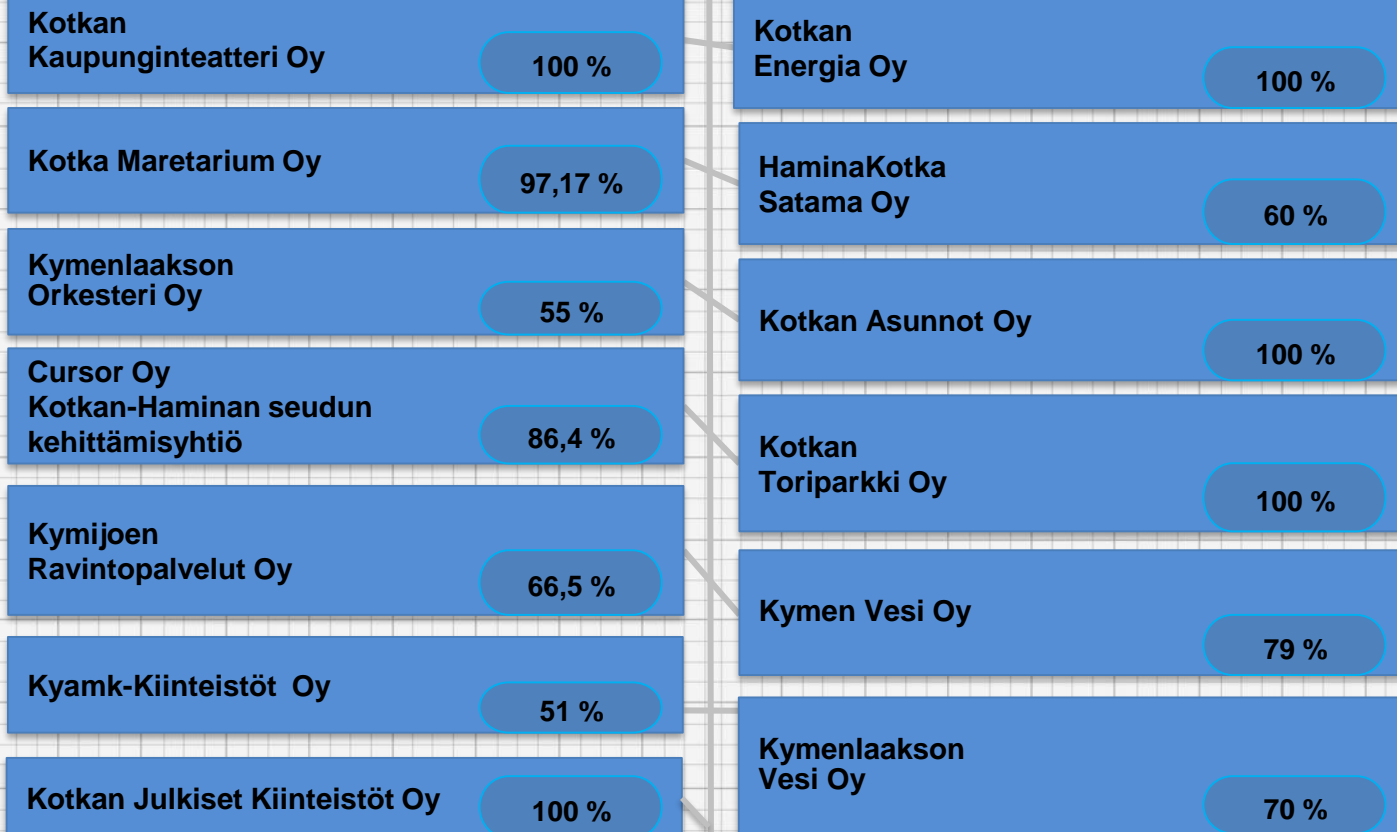
Jorma Haapanen

20.1.2016

- Asukasluku 54 500
- Ulkomaalaisia väestöstä noin 6 %, eri kansallisuuksia lähes 50
- Väestö ikääntynyttä
 - 0 - 14 v 14,5 %
 - 15 - 64 v 62,4 %
 - 65 v - 23,1 %
- Väestökehitys lievästi negatiivinen, kuolleisuus selvästi syntyvyyttä suurempi, maahanmuutto on pitänyt väestökehityksen kohtuullisena
- Työttömyys lähes 20 %, pitkäaikaistyöttömien osuus korkea
- Kymenlaakson väestön koulutustaso keskimääräistä alhaisempi
- Nuorista keskimääräistä pienempi osuus valitsee lukiokoulutuksen

KOTKAN KAUPUNKIKONSERNI
Tytäryhtiöt
Liikelaitokset

TYTÄRYHTIÖT

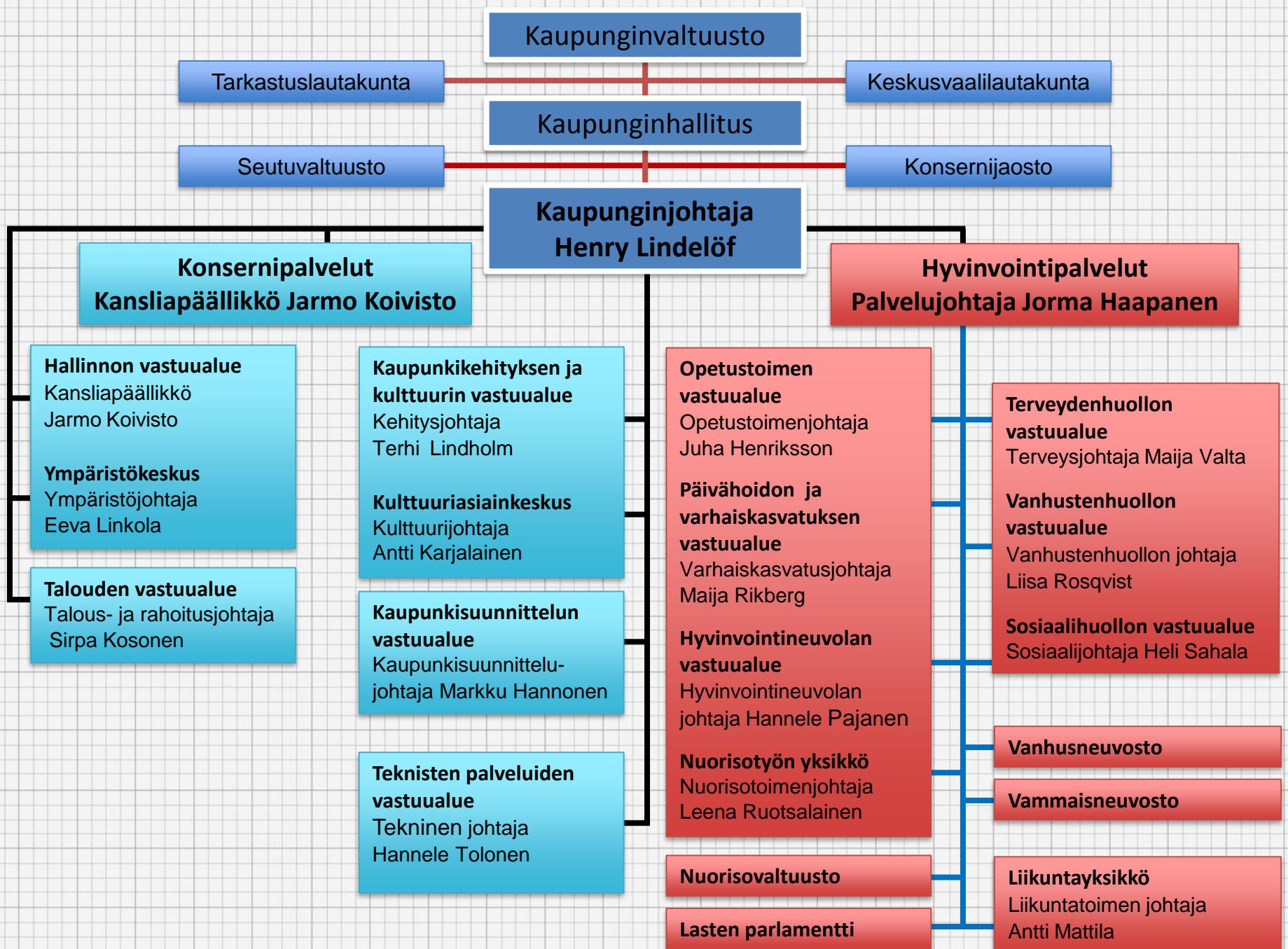

LIIKELAITOKSET

%

Kaupungin omistusosuus

	2014	2013
Veroprosentti	20,50	20,50
Vuosikate M€	7,4	6,0
Vuosikate % poistoista	35,9	27,9
Tulos M€	6,2	-14,0
Kumulatiivinen yli-/alijäämä M€	-32,8	-42,8
Nettoinvestoinnit M€	19,9	17,2
Investointien tulorahoitus %	34,0	34,8
Taseen loppusumma M€	590,0	574,6
Lainat M€	266,4	253,3
Lainat €/asukas	4887	4627
Henkilöstömäärä	3501	3496

Konsernitaseen loppusumma

2013 1015,7 M€

2014 1006,6 M€

- Opiskelijat – nuoret ja aikuiset
 - Tavoitteena ammatillinen koulutus ja osaaminen, jolle on kysyntää
 - Kiinnostava ja sopiva ammatillinen koulutus kullekin opiskelijalle
 - Perustaidot elämään
- Työnantajat – yritykset, julkinen ja kolmas sektori
 - Työelämän tarpeet muuttuvat nopeasti – osaavaa työvoimaa muuttuviin tarpeisiin
 - Uudelleen- ja täydennyskoulutus
- Julkinen valta – kunnat ja valtio
 - Kaikille kansalaisille halutaan saada peruskoulun jälkeinen koulutus
 - Ilman muodollista pätevyyttä esim. kuntasektorilta on käytännössä mahdotonta saada vakituista työpaikkaa

- Opiskelijat, koulutuspaikat ja työpaikat eivät välttämättä kohtaa
- Työssä oppimisen lisääntyminen vaatii työnantajien ja oppilaitosten kehittyvää yhteistyötä:
 - Pystytänkö työssä oppijoille antamaan riittävästi oikeaa tekemistä, tukea ja opastusta?
 - Opiskelijoista saatavilla ohjauspalkkioilla on merkitystä
 - Onko oppilaitoksilla riittävästi mahdollisuuksia panostaa yhteistyöhön työpaikkojen ja työssä oppijoiden kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön?
- Onko työnantajilla ylisuuret odotukset ammatillisesta koulutuksesta valmistuvien osaamisesta ja valmiuksista?

- Ammatillisen koulutuksen on jatkossakin oltava riittävän lähellä ja oppilaitosverkon kattava:
 - Mikäli kulkeminen on vaikeaa, riski ettei lähdetä koulutukseen, kasvaa
 - Hallinnollisia yhdistämissiä voidaan tehdä, mutta oppilaitosverkko ei saa harventua liikaa
 - Haasteena alueet, jossa nuorten määrä voimakkaasti laskeva
- Ammatillisessa koulutuksessa keskeyttäminen huomattavasti yleisempää kuin lukiokoulutuksessa
- Sujuva sosiaalisen median käyttö on eri asia kuin kuku hoitaa asioita ja opiskella verkossa
 - Yliarvioimmeko nuorten asiaosaamistaidot?

- Suomen koulutusjärjestelmästä on varaa leikata rahoitusta:
 - Korkeakoulujen ja yliopistojen rakenne ja toiminta on edelleen hyvin tehoton
 - Ammatillisen koulutuksen leikkaukset paljon kriittisempiä
- Toimintamalli- ja palveluverkkomuutoksia on ”helppo” toteuttaa palveluissa, jotka ovat pakollisia tai välttämättömiä
 - Terveyspalvelut haetaan tarvittaessa pidemmänkin matkan päästä
 - Kouluverkkoa voidaan karsia, oppivelvollisuus edellyttää jokaisen suorittavan peruskoulun
 - Ikäihmisten asumispalveluihin hakeudutaan, kun on pakko
- Oleellista, että peruskoulun jälkeinen oppilaitosverkko on jatkossakin riittävän kattava , koska harva 16-vuotias on valmis itsenäiseen asumiseen

-> Ammatillisen koulutuksen pitää olla samanaikaisesti tehokasta, tuloksellista, motivoivaa ja kiinnostavaa, mikä lisää vaikeuskerrointa

- Kunnilla kasvava vastuu syrjäytymisen ehkäisystä, nuorisotakuusta, pitkäaikaistyöttömyyden kustannuksista jne
- Ammatillisen koulutuksen keskeyttäminen kunnille todellinen ongelma
 - Peruskoulun jälkeen lähes kaikki jatkavat joko lukioon tai ammatilliseen koulutukseen
 - Opintojen keskeyttäminen lisää oleellisesti syrjäytymisriskiä
 - Miksi ammatillisen koulutuksen keskeyttäminen on niin yleistä?
 - Onko aina ollut sama tilanne?
 - Eikö opiskelun sisältö vastaa odotuksia?
 - Onko opintolinjojen, oppilaitosten, alueiden välillä eroja?
 - Onko kodin ja oppilaitoksen välinen yhteistyö toimiva?
 - Pystytäänkö reagoimaan opiskelijan ongelmiin riittävän nopeasti?

- Peruskoulun päättyessä on edelleen merkittävä joukko nuoria, jotka jostain syystä eivät ole kykeneviä jatkamaan suoraan jatko-opiskeluun
- Edelleen on merkittävä joukko erityyppisiä ihmisiä, jotka eivät kykene täysipainoiseen työelämään. Kuitenkin vajaatyökykyisille soveltuvat työpaikat ovat hävinneet lähes kokonaan muutamassa vuosikymmenessä
- Kohtaanto-ongelma on yhä laajempi ja moninaisempi:
 - alueellinen
 - koulutuksellinen
- Suomen säätely-yhteiskunta on tullut tiensä päähän: säännöt, normit yms. muuttuvat liian hitaasti ja ovat liian yleispäteviä, jolloin muuttuviin tarpeisiin vastaaminen on aikaisempaa vaikeampaa
- Olemmeko tulleet vaiheeseen, jossa on pakko hyväksyä, että työelämän ulkopuolella on pysyvästi tietty joukko työikäisistä?

- Liian moni päättäjä on ”kansakoulupohjalla oleva eläkeläinen”
- Jokaisella on näkemys opetuksesta, koska kaikki ovat käyneet koulua jossain elämänsä vaiheessa
- Päätöksenteossa pitäisi pystyä elämään ajassa - koulutuksen ja muiden muutosten mukana
- Rakenteita pitää pystyä uudistamaan ajan vaatimusten mukaisesti, esim. koulutuspaikkojen pitää siirtyä väestön mukana
- Kuntarajat estävät tai vaikeuttavat rationaalista toiminnan kehittämistä